

Губа Наталія Олександрівна

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

THE FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENTION OF
FUTURE PSYCHOLOGISTS

Ключові слова: psychology, professional competence, conception, education, professional preparation.

На сучасному етапі розвиток підготовки спеціаліста вищих навчальних закладів України безпосередньо пов'язаний з гуманістичними ідеями. Реалізація цих ідей базується на розумінні гуманістичної сутності людини. В розкритті гуманістичної сутності особистості центральне місце і роль належить психології як науці та практичній дисципліні. Ще більшу роль психологія відіграє в активізації особистісного потенціалу сучасної людини як суб'єкта різних видів соціальних відношень і практики. Свою соціальну функцію психологія виконує завдяки висококваліфікованим фахівцям. Підготовка сучасного висококваліфікованого фахівця базується на великій кількості різноманітних факторів, які об'єднуються в межах відповідної педагогічної системи. Таким чином, щоб задовольнити сучасні вимоги до професійної підготовки психологів в умовах вузу, необхідно виходити з професійної концепції. На факультеті соціальної педагогіки і психології ЗНУ була створена така концепція. Вона враховує, з одного боку, найбільш актуальні проблеми сучасної вищої освіти, з іншого - найбільш перспективні вітчизняні та світові тенденції її розвитку. Концепція базується на ідеї активізації особистісного та професійного самовизначення психолога.

Розроблена концепція відповідає найбільш важливим вимогам до сучасної системи професійної підготовки.

1) Вона враховує основні тенденції розвитку системи освіти і знімає у межах конкретної освітньо-виховної системи найбільш наявні і гострі протиріччя сучасної освіти.

2) В аспекті зміста, форм і методів концепція гармонійно поєднує підготовку психологів зі спеціалізації медична психологія, соціальна психологія та організаційна психологія.

3) Концепція являє собою багаторівневу систему. Концепція охоплює всі етапи професійної підготовки фахівця, починаючи з відбору і включаючи самореалізацію особистості через професію.

Найбільш важливим є те, що концепція ґрунтується на ідеї активізації особистісного та професійного самовизначення. Наявні у сучасній науці концептуальні та емпіричні розробки у цій галузі в поєднанні з деякими іншими психолого-педагогічними концепціями дозволяють проектувати і впроваджувати всі складові концепцій на всіх необхідних рівнях.

Зміст, форми та методи професійної підготовки психологів, зокрема практичних, визначають такі базові принципи концепції:

- координація розвитку освіти;
- інтеграція підготовки спеціалістів з наукової і практичної діяльності;
- дотримання конкурентно-контрактної системи в комплектуванні професорсько-викладацького складу;
- висока культура праці та побуту;
- постійне використання нових програм; динамізм, постійна перебудова системи підготовки спеціалістів в залежності від соціальних потреб та тенденцій розвитку освіти.

Сучасна ситуація підготовки спеціалістів з спеціалізацією ми медична, соціальна та організаційна психологія потребують впровадження різного виду практик в навчальний процес. Це зумовлено тим, що реальне зростання суспільного запиту на спеціалістів-психологів істотно підвищує рівень вимог, а також змінює зміст і структуру завдань, які студент повинен вміти вирішувати самостійно. Загально визнано, що обрана нами спеціалізація є найбільш рентабельними у психологічній практиці. Наукова

розробка і облік соціально-психологічних факторів дає істотний соціальний, управлінський економічний ефект, потребує цілеспрямованого практично-орієнтованого підходу в підготовці спеціалістів. Суттєво відрізняються завдання, які повинен вирішувати психолог в навчально-виховних закладах, медичних установах, промислових підприємствах або в комерційних структурах, органах державної влади або в засобах масової комунікації чи рекламі.

Отже, головною метою підготовки психологів повинно стати формування навичок та вмінь дослідницької та практичної соціально-психологічної діяльності, опрацювання прикладних алгоритмів у вирішенні конкретних завдань, що виникають у різних галузях застосування психологічних знань.

Вихід на рівень оволодіння практичними вмінням та навичками у професійній підготовці відкриває нові можливості для поєднання науково-дослідницького і соціально-практичного аспектів фахової підготовки на базі сучасних соціально-психологічних технологій.

Зміст практичної підготовки базується на таких принципах

- Безперервність протягом всього строку навчання (кожний вид практики передбачає формування практичних вмінь та навичок щодо виконання функцій психолога в різноманітних соціальних установах);
- Самостійність (можливість творчо використовувати одержані під час практики результати у своїй дослідницькій діяльності);
- Дослідницький підхід до діяльності психолога (можливість досліджувати психологічні проблеми відповідно до особливості і потреб соціальних структур, які виступають в ролі бази практики);
- Можливість вибору об'єкту практики відповідно до інтересів, нахилів і здібностей студентів, що сприяє професійному спрямуванню майбутніх фахівців.

Аналіз результатів зворотного зв'язку й реальною можливістю обліку реалій сьогодні: особливості запиту, завдань, додаткових ресурсів у

процесі професійної підготовки психологів, що в цілому значно підвищить рівень майбутніх спеціалістів і соціальний запит на цю спеціальність.

Ключові слова: psychology, professional competence, conception, education, professional preparation.

Губа Наталія Олександрівна

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

м. Запоріжжя, Запорізький національний університет,

завідувач кафедрою практичної психології, кандидат психологічних наук,
доцент.

050-341-64-16, nataly-guba@yandex.ru,

69600, м. Запоріжжя, ЗНУ, вул. Жуковського, 66